

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:1545

av Cecilie Tenfjord-Toftby (M)

Specialistsjuksköterskor

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att ta fram en nationell strategi för sjuksköterskors specialistutbildning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram en strategi för kartläggning av specialistsjuksköterskekompetensen inom gruppen av nya svenskar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Kunskapsintensiv vård är en viktig pusselbit i det moderna välfärdssamhället och där är kvalificerade sjuksköterskor en viktig del. Andelen grundutbildade sjuksköterskor i förhållande till befolkningen har ökat med 15 % under perioden 1995 till 2010, men antalet utbildade specialistsjuksköterskor har minskat. Andelen sjuksköterskor med specialistkompetens har minskat med en femtedel sedan 1995, det senaste året har 600 specialistsjuksköterskor slutat. Svensk sjuksköterskeförenings bedömning är att omkring 70 procent av alla sjuksköterskor skulle behöva ha en specialistutbildning för att det nationella vårdbehovet skulle säkras. Bristen på specialistsjuksköterskor gör att en säker vård inte kan garanteras och utan möjlighet att göra karriär inom vårdyrket minskar också yrkets attraktionskraft.

I vissa landsting utgår ersättning till sjuksköterskor som väljer att specialisera sig inom ett efterfrågat område, men i de flesta fall får de som vill specialisera sig själva finansiera sin specialistutbildning. I den senare gruppen har långt ifrån alla en garanti om anställning

inom det område man har utbildat sig och även med en sådan garanti är specialistutbildningen ofta en investering med mycket blygsam ekonomisk avkastning.

När Statistiska centralbyrån 2011 undersökte utbildning och arbetsmarknad för bland andra sjuksköterskor fann man att det i genomsnitt tar 19 år för en grundutbildad sjuksköterska att tjäna in sin specialistutbildning. Medan samtliga läkare har lön under hela sin specialistutbildning har sjuksköterskor i bästa fall tur nog att vara anställda i ett landsting, eller ibland rentav på ett specifikt sjukhus, där ersättning prioriteras. Risken för att tillgången till specialistsjuksköterskor styrs av enskilda regioners, kommuners eller verksamheters kortsiktiga ekonomiska vinster snarare än faktiskt nationellt vårdbehov och patientsäkerhet är uppenbar. Det medför att utbildningsplatser har minskat och i vissa fall har specialistinriktningar lagts ned.

Utmaningen skulle kunna mötas med en nationell strategi för specialistsjuksköterskors utbildningsvillkor. En strategi, med syfte att samordna utbildningsplatser och utbildningsvillkor med samtliga landstings faktiska och framtida vårdbehov, skulle tillgodose det långsiktiga behovet av kvalificerad vårdpersonal. Detta kan också erbjuda fler enskilda sjuksköterskor, en välförtjänt möjlighet att göra karriär inom vården.

Vi bör i tillägg till att ha en nationell strategi för specialistsjuksköterskeutbildning, ta fram en strategi för hur vi på bästa sätt kan ta tillvara på den specialistkompetens som finns inom gruppen nyanlända till Sverige. Detta är en grupp som snabbt kan komma in i den svenska vården och underlätta den brist på specialistkompetens som finns. Med beaktan att nivå och specialistinriktningar många gånger skiljer sig åt jmf med övriga EU-länder.

Cecilie Tenfjord-Toftby (M)